

NARIADENIE RADY (EÚ) 2022/2577**z 22. decembra 2022,****ktorým sa stanovuje rámec na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 122 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Útočná vojna Ruskej federácie voči Ukrajine a bezprecedentné zníženie dodávok zemného plynu z Ruskej federácie do členských štátov ohrozujú bezpečnosť dodávok do Únie a jej členských štátov. Využívanie dodávok plynu ako zbrane a manipulácia s trhmi zo strany Ruskej federácie prostredníctvom úmyselného prerušovania tokov plynu zároveň viedli k prudkému nárastu cien energie v Únii, čo ohrozuje nielen ekonomiku v Únii, ale aj vážne podkopáva bezpečnosť dodávok. Rýchle zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie môže pomôcť zmierniť účinky súčasnej energetickej krízy vytvorením obranného štítu proti krokom Ruska. Energia z obnoviteľných zdrojov môže významne prispieť k znemožneniu toho, aby Rusko využívalo energiu ako zbraň, a to posilnením bezpečnosti dodávok v Únii, znížením volatility na trhu a znížením cien energie.
- (2) V uplynulých mesiacoch kroky Ruska ešte viac zhoršili situáciu na trhu, a to najmä zvýšením rizika úplného zastavenia dodávok ruského plynu do Únie v blízkej budúcnosti, čo ovplyvnilo bezpečnosť dodávok do Únie. To výrazne zvýšilo volatility cien energie v Únii a zvýšilo ceny plynu a elektrickej energie, ktoré sa tak počas leta dostali na historické maximum, výsledkom čoho boli rastúce maloobchodné ceny elektrickej energie, pričom sa očakáva, že ich vplyv sa naďalej bude postupne presúvať na väčšinu odberateľských zmlúv a čoraz viac zaťažovať domácnosti a podniky. Zhoršujúca sa situácia na trhoch s energiou významne prispela k celkovej inflácii v eurozóne, čo viedlo k spomaleniu hospodárskeho rastu v celej Únii. Toto riziko bude pretrvávať bez ohľadu na akékoľvek dočasné zníženie veľkoobchodných cien a stane sa ešte relevantnejším v budúcom roku, čo Komisia uznáva vo svojom návrhu o núdzovom stave v energetike, ktorý bol súčasťou oznámenia Komisie z 18. októbra 2022 Núdzový stav v energetike - príprava, spoločné nakupovanie plynu a spoločná ochrana EÚ. Európske energetické spoločnosti by mohli v budúcom roku čeliť vážnym ťažkostiam pri dopĺňaní zásobníkov plynu, keďže vzhľadom na súčasnú politickú situáciu je veľmi pravdepodobné, že z Ruska do Únie pritečie menej potrubného plynu alebo dokonca žiadny. Okrem toho sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1032 ⁽¹⁾ stanovuje na rok 2023 cieľová úroveň naplnenia kapacít zásobníkov plynu v Únii vo výške 90 % v porovnaní s 80 % na tohtoročnú zimu. Nepredvídateľné udalosti, ako je sabotáž plynovodov a iné riziká narušenia bezpečnosti dodávok, by mohli viesť k ďalšiemu napätiu na trhoch s plynom. Výhľad konkurencieschopnosti európskych technologických odvetví v oblasti obnoviteľných zdrojov energie bol navyše oslabený nedávnymi politikami v iných regiónoch sveta zameranými na poskytovanie podpory a urýchlenie rozširovania celých hodnotových reťazcov technológií v oblasti obnoviteľných zdrojov energie.
- (3) V tejto súvislosti a s cieľom riešiť vystavenie európskych spotrebiteľov a podnikov vysokým a nestálym cenám, ktoré spôsobujú hospodárske a sociálne ťažkosti, zmierniť požadované zníženie dopytu po energii nahradením dodávok zemného plynu energiou z obnoviteľných zdrojov a zvýšiť bezpečnosť dodávok musí Únia prijať ďalšie okamžité a dočasné opatrenia na urýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, najmä prostredníctvom cielených opatrení, ktoré sú schopné v krátkom čase urýchliť tempo zavádzania obnoviteľných zdrojov energie v Únii.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1032 z 29. júna 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokiaľ ide o uskladňovanie plynu (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 17).

- (4) Tieto naliehavé opatrenia boli zvolené vzhľadom na ich povahu a potenciál prispieť v krátkom čase k riešeniu stavu núdze v oblasti energetiky. Konkrétnejšie môžu členské štáty urýchlene vykonať viaceré opatrenia v tomto nariadení na zefektívnenie postupu udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov bez toho, aby si to vyžadovalo ťažkopádne zmeny vo vnútroštátnych postupoch a právnych systémoch, a tým zabezpečiť pozitívne urýchlenie zavádzania využívania obnoviteľných zdrojov energie v krátkodobom horizonte. Niektoré z týchto opatrení majú všeobecnú pôsobnosť, ako je napríklad zavedenie vyvrátiteľnej domnienky, že projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov predstavujú prevažujúci verejný záujem na účely príslušných právnych predpisov v oblasti životného prostredia, alebo zavedenie objasnení, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti určitých smerníc v oblasti životného prostredia, ako aj zjednodušenie rámca pre udeľovanie povolení na účely modernizácie elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov zameraním sa na vplyvy vyplývajúce zo zmien alebo rozšírení v porovnaní s pôvodným projektom. Ďalšie opatrenia sú zacielené na konkrétne technológie, ako je napríklad výrazne kratšie a rýchlejšie udeľovanie povolení pre solárne zariadenia na existujúcich konštrukciách. Je vhodné realizovať uvedené núdzové opatrenia čo najskôr a podľa potreby ich prispôsobiť, aby riešenia presne zodpovedali súčasným výzvam.
- (5) Je potrebné zaviesť ďalšie naliehavé a ciele opatrenia zamerané na konkrétne technológie a typy projektov, ktoré majú najvyšší potenciál na rýchle zavedenie a okamžitý účinok na dosiahnutie cieľov zníženia volatility cien a zníženia dopytu po zemnom plyne bez obmedzenia celkového dopytu po energii. Okrem urýchlania postupov udeľovania povolení je v prípade solárnych zariadení na umelých konštrukciách vhodné podporovať a urýchliť zavádzanie malých solárnych systémov, a to aj pre samospotrebitelov energie z obnoviteľných zdrojov a kolektívnych samospotrebitelov energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú miestne energetické komunity, keďže ide o najlacnejšie a najdostupnejšie možnosti rýchleho zavedenia nových zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov s najmenším environmentálnym alebo iným vplyvom. Okrem toho tieto projekty priamo podporujú domácnosti a podniky, ktoré čelia vysokým cenám energie, a chránia spotrebiteľov pred cenovou volatilitou. Modernizácia elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov predstavuje možnosť rýchleho zvýšenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov s najmenším vplyvom na sieťovú infraštruktúru a životné prostredie, a to aj v prípade dlhých technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov, pri ktorých sú postupy udeľovania povolení zvyčajne dlhšie, ako je veterná energia. Tepelné čerpadlá sú napokon priamou alternatívou kotlov na zemný plyn využívajúcou obnoviteľné zdroje energie a majú potenciál výrazne znížiť dopyt po zemnom plyne počas vykurovacej sezóny.
- (6) Vzhľadom na nalievavú a výnimočnú situáciu v energetike by členské štáty mali mať možnosť zaviesť výnimky z určitých posudzovacích povinností stanovených v environmentálnych právnych predpisoch Únie v prípade projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a projektov uskladňovania energie, ako aj projektov elektrizačných sústav, ktoré sú potrebné na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy. Na zavedenie týchto výnimiek by mali byť splnené dve podmienky, a to že projekt sa nachádza v určenej oblasti energie z obnoviteľných zdrojov alebo sústavy a že táto oblasť by mala byť predtým predmetom strategického environmentálneho hodnotenia. Okrem toho by sa mali v záujme ochrany druhov prijať primerané opatrenia na zmiernenie vplyvu na životné prostredie, prípadne ak nie sú dostupné, mali by sa prijať kompenzačné opatrenia na zaistenie ochrany druhov.
- (7) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na postupy udeľovania povolení, ktoré sa začali v priebehu doby jeho uplatňovania. Vzhľadom na cieľ tohto nariadenia, núdzovú situáciu a výnimočný kontext v rámci ktorého sa prijíma, najmä so zreteľom na skutočnosť, že zrýchlenie tempa zavádzania obnoviteľných zdrojov energie v Únii v krátkom čase odôvodňuje uplatňovanie tohto nariadenia na prebiehajúce postupy udeľovania povolení, by členské štáty mali mať možnosť uplatňovať toto nariadenie alebo niektoré jeho ustanovenia na prebiehajúce postupy udeľovania povolení, v prípade ktorých nebolo prijaté konečné rozhodnutie príslušného orgánu, za predpokladu, že pri uplatňovaní týchto pravidiel sa náležite rešpektujú už existujúce práva tretích strán a ich oprávnené očakávania. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby uplatňovanie tohto nariadenia na prebiehajúce postupy udeľovania povolení bolo primerané a vhodným spôsobom sa pri ňom chránili práva a oprávnené očakávania všetkých zainteresovaných strán.
- (8) Jedno z dočasných opatrení spočíva v zavedení vyvrátiteľnej domnienky, že projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov predstavujú prevažujúci verejný záujem a slúžia verejnemu zdraviu a bezpečnosti na účely príslušných právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia, s výnimkou prípadov, keď existuje jasný dôkaz, že tieto projekty majú závažné nepriaznivé účinky na životné prostredie, ktoré nemožno zmierniť alebo kompenzovať. Zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane tepelných čerpadiel alebo veternej energie sú kľúčové v boji proti zmene klímy a znečisteniu, pri znižovaní cien energie, závislosti Únie od fosílnych palív a pri zaisťovaní bezpečnosti dodávok energie v Únii. Predpoklad, že zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane tepelných čerpadiel predstavujú prevažujúci verejný záujem a slúžia verejnemu zdraviu a bezpečnosti, by v prípade takýchto projektov s okamžitou účinnosťou umožnil podľa potreby využívať zjednodušené posudzovanie, pokiaľ ide o osobitné výnimky stanovené v príslušných právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia. Členské štáty by mali mať možnosť obmedziť uplatňovanie tejto domnienky na určité časti svojho územia alebo určité technológie alebo projekty, a to s prihliadnutím na svoje vnútroštátne špecifiká. Členské štáty môžu zväziť uplatňovanie tejto domnienky vo svojich príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch v oblasti krajiny.

- (9) Ide o vyjadrenie dôležitej úlohy, ktorú môže energia z obnoviteľných zdrojov zohrávať pri dekarbonizácii energetického systému Únie, pri ponúkaní okamžitých riešení nahradenia energetiky založenej na fosílnych palivách a pri riešení zhoršujúcej sa situácie na trhu. S cieľom odstrániť prekážky v procese udeľovania povolení a pri prevádzke zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov by sa v procese plánovania a udeľovania povolení pri hľadaní rovnováhy medzi právnymi záujmami v jednotlivých prípadoch mala uprednostniť výstavba a prevádzka zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a rozvoj súvisiacej sieťovej infraštruktúry, a to aspoň v prípade projektov, ktoré sa považujú za projekty verejného záujmu. Pokiaľ ide o ochranu druhov, táto priorita by sa mala uplatňovať, len ak sa vykonávajú, a v rozsahu, v akom sa vykonávajú vhodné opatrenia na ochranu druhov, ktoré prispievajú k udržaniu alebo obnove populácií druhov v priaznivom stave ochrany, a ak sú na tento účel k dispozícii dostatočné finančné zdroje a oblasti.
- (10) Slnecná energia je kľúčovým zdrojom energie z obnoviteľných zdrojov v rámci úsilia ukončiť závislosť Únie od ruských fosílnych palív a zároveň dosiahnuť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Slnecná fotovoltika, ktorá je jedným z najlacnejších dostupných zdrojov elektriny, a slnečné tepelné technológie, ktoré zabezpečujú vykurovanie z obnoviteľných zdrojov pri nízkych nákladoch na jednotku tepla, sa môžu zaviesť rýchlo a priniesť prospech priamo občanom a podnikom. V tejto súvislosti sa v súlade s oznámením Komisie z 18. mája 2022 s názvom „EÚ v oblasti slnecnej energie“ podporí rozvoj odolného priemyselného hodnotového reťazca slnecnej energie v Únii, a to aj prostredníctvom Aliancie slnecného fotovoltického priemyslu, ktorá začne pôsobiť koncom roka 2022. Urýchlenie a zlepšenie postupov udeľovania povolení pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov pomôže podporiť rozšírenie výrobných kapacít Únie v oblasti technológií čistej energie. Súčasná okolnosť, a najmä veľmi vysoká volatilita cien energie, si vyžadujú okamžité opatrenia na zabezpečenie podstatne rýchlejších postupov udeľovania povolení s cieľom výrazne urýchliť tempo inštalácie solárnych zariadení na umelých konštrukciách, ktoré je vo všeobecnosti menej zložité ako pozemné zariadenie a ktoré môžu rýchlo prispieť k zmierneniu účinkov súčasnej energetickej krízy za predpokladu, že sa zachová stabilita, spoľahlivosť a bezpečnosť sústavy. Inštalovanie takýchto zariadení by preto malo podliehať kratším postupom udeľovania povolení v porovnaní s inými projektmi v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.
- (11) Maximálna lehota, pokiaľ ide o trvanie postupu udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení a s nimi súvisiacich spoločne umiestnených zariadení na uskladňovanie energie a zariadení na pripojenie do sústavy v existujúcich alebo budúcich umelých konštrukciách vytvorených na iné účely ako na výrobu elektriny zo slnecnej energie by mala byť tri mesiace. Pre tieto zariadenia sa zároveň zavádza osobitná výnimka z požiadavky vykonať posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ^(?), keďže nie je pravdepodobné, že by vzbudzovali obavy v súvislosti s konkurenčným využívaním priestoru alebo s vplyvom na životné prostredie. Investovanie do malých decentralizovaných solárnych systémov, ktoré odberateľom energie umožnia stať sa samospotrebiteľmi energie z obnoviteľných zdrojov, je pre nich jedným z najúčinnějších prostriedkov na zníženie účtov za energiu a účinku cenovej volatility. Členským štátom by sa malo umožniť, aby sa táto kratšia lehota a táto výnimka z určitých opodstatnených dôvodov nevzťahovala na určité oblasti alebo štruktúry.
- (12) Zariadenia vlastnej spotreby, a to aj pre kolektívnych samospotrebiteľov, ako sú miestne energetické komunity, takisto prispievajú k zníženiu celkového dopytu po zemnom plyne, k zvýšeniu odolnosti systému a k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Je nepravdepodobné, že by inštalácia solárnych zariadení s výkonom nižším ako 50 kW, vrátane zariadení samospotrebiteľov energie z obnoviteľných zdrojov, mala závažné nepriaznivé účinky na životné prostredie alebo sústavu a vyvolávala obavy o bezpečnosť. Okrem toho malé zariadenia si vo všeobecnosti nevyžadujú rozšírenie kapacity v mieste pripojenia do sústavy. Vzhľadom na okamžité pozitívne účinky takýchto zariadení na spotrebiteľov a obmedzené vplyvy na životné prostredie, ktoré môžu spôsobiť, je vhodné ďalej zefektívniť postup udeľovania povolení, ktorý sa na ne vzťahuje, za predpokladu, že nepresiahnu existujúcu kapacitu pripojenia do distribučnej sústavy, a to zavedením koncepcie tichého administratívneho súhlasu v príslušných postupoch udeľovania povolení s cieľom podporiť a urýchliť zavádzanie týchto zariadení a využiť ich výhody v krátkodobom horizonte. Členským štátom by sa vzhľadom na ich vnútorné obmedzenia malo umožniť uplatňovať nižšiu prahovú hodnotu ako 50 kW za predpokladu, že táto hodnota bude vyššia ako 10,8 kW. V každom prípade počas postupu udeľovania povolenia v trvaní jedného mesiaca môžu príslušné orgány alebo subjekty zamietnuť žiadosti prijaté v súvislosti s takýmito zariadeniami z dôvodov súvisiacich s bezpečnosťou, stabilitou a spoľahlivosťou sústavy prostredníctvom riadne odôvodnenej odpovede.

(?) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

- (13) Modernizácia existujúcich zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov má významný potenciál na rýchle zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, čo umožňuje znížiť spotrebu plynu. Modernizácia umožňuje pokračovať vo využívaní lokalít s významným potenciálom pre energiu z obnoviteľných zdrojov, čo znižuje potrebu určiť nové lokality pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Modernizácia veternej elektrárne inštaláciou účinnejších turbín umožňuje zachovať alebo zvýšiť existujúci výkon, ale s menším počtom väčších a účinnejších turbín. Pri modernizácii možno takisto využiť existujúce pripojenie do sústavy, pravdepodobne vyššiu úroveň prijatia verejnosťou a vedomosti o vplyvoch na životné prostredie.
- (14) Odhaduje sa, že v rokoch 2021 až 2025 dosiahnu koniec svojej bežnej prevádzkovej životnosti 20 rokov veternej elektrárne na pevnine s celkovým výkonom 38 GW. Vyradovanie týchto výkonov z prevádzky namiesto ich modernizácie by viedlo k podstatnému zníženiu v súčasnosti inštalovanej kapacity energie z obnoviteľných zdrojov, čo by ešte viac skomplikovalo situáciu na trhu s energiou. Okamžité zjednodušenie a zrýchlené postupy udeľovania povolení pre projekty modernizácie sú kľúčové na zachovanie a zvýšenie kapacity energie z obnoviteľných zdrojov v Únii. V tomto nariadení sa na tento účel zavádzajú ďalšie opatrenia na ďalšie zefektívnenie postupov udeľovania povolení, ktorý sa vzťahuje na projekty modernizácie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Maximálna lehota šiestich mesiacov uplatniteľná na postup udeľovania povolení na projekty modernizácie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov by konkrétne mala zahŕňať všetky príslušné posúdenia vplyvov na životné prostredie. Okrem toho vždy, keď modernizácia zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo súvisiacej sieťovej infraštruktúry, ktorá je potrebná na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy, podlieha skríningu alebo posúdeniu vplyvov na životné prostredie, malo by sa obmedzovať na posúdenie potenciálnych významných vplyvov vyplývajúcich zo zmeny alebo rozšírenia v porovnaní s pôvodným projektom.
- (15) S cieľom podporiť a urýchliť modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov by sa mal bezodkladne stanoviť zjednodušený postup pre pripojenia do sústavy v prípadoch, keď je výsledkom modernizácie obmedzené zvýšenie celkového výkonu v porovnaní s pôvodným projektom.
- (16) Pri modernizácii solárneho systému možno zvýšiť účinnosť a výkon bez zväčšenia zastavaného priestoru. Zmodernizovaný systém by teda nemal iný vplyv na životné prostredie ako pôvodný systém, pokiaľ sa v procese modernizácie nezáväčší použitý priestor a naďalej sa budú dodržiavať pôvodne požadované opatrenia na zmiernenie vplyvov na životné prostredie.
- (17) Technológia tepelného čerpadla je kľúčovou na výrobu tepla a chladu s využitím obnoviteľných zdrojov energie z okolia, a to aj z čistiarň odpadových vôd a geotermálnej energie. Tepelné čerpadlá umožňujú aj využívanie odpadového tepla a chladu. Rýchle zavádzanie tepelných čerpadiel, pri ktorom sa mobilizujú nedostatočne využívané obnoviteľné zdroje energie, ako je energia z okolia, geotermálna energia a odpadové teplo z priemyselných a terciárnych sektorov vrátane dátových centier, umožňuje nahradiť kotly na zemný plyn a iné fosílné palivá vykurovacím riešením s obnoviteľným zdrojom energie a súčasne zvýšiť energetickú efektívnosť. Tým sa urýchli zníženie využívania plynu na dodávky tepla v budovách aj v priemysle. S cieľom urýchliť inštaláciu a používanie tepelných čerpadiel je vhodné zaviesť ciele kratšie postupy udeľovania povolení pre takéto zariadenia vrátane zjednodušeného postupu pripojenia menších tepelných čerpadiel do elektrizačnej sústavy, keď neexistujú bezpečnostné obavy, nevyžadujú sa ďalšie práce v súvislosti s pripojeniami do sústavy a neexistuje technická nezlučiteľnosť komponentov systému, a to pokiaľ sa takéto postupy nevyžaduje vo vnútroštátnom práve. Vďaka rýchlejšej a jednoduchšej inštalácii tepelných čerpadiel prispeje zvýšené využívanie obnoviteľných zdrojov energie v odvetví vykurovania, ktoré predstavuje takmer polovicu spotreby energie v Únii, k bezpečnosti dodávok a pomôže riešiť zložitejšiu situáciu na trhu.
- (18) Pri uplatňovaní lehôt na inštaláciu solárnych zariadení, modernizáciu elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a na zavádzanie tepelných čerpadiel by sa do týchto lehôt nemal započítavať čas, keď prebieha výstavba alebo modernizácia týchto zariadení, ich pripojenie do sústavy a súvisiacej potrebnej sieťovej infraštruktúry, s výnimkou prípadov, keď sa zhoduje s inými administratívnymi fázami postupu udeľovania povolení. Okrem toho by sa do lehôt nemali započítavať ani administratívne fázy potrebné v súvislosti s významnou modernizáciou sústavy na účely zabezpečenia jej stability, spoľahlivosti a bezpečnosti.
- (19) S cieľom ďalej uľahčiť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov by sa členským štátom malo umožniť zachovať si možnosť ďalšieho skrátenia lehôt postupu udeľovania povolení.

- (20) Naďalej sa uplatňujú ustanovenia Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) týkajúce sa prístupu k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, a najmä záväzky členských štátov týkajúce sa účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti.
- (21) Zásada energetickej solidarity je všeobecnou zásadou práva Únie uvedená Európskym súdnym dvorom v jeho rozsudku z 15. júla 2021, vo veci C-848/19 P Nemecko/Poľsko ⁽³⁾ a vzťahuje sa na všetky členské štáty. Pri uplatňovaní zásady energetickej solidarity umožňuje toto nariadenie cezhraničnú distribúciu účinkov rýchlejšieho zavádzania projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú zamerané na zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých členských štátoch a zahŕňajú široký rozsah projektov, a to aj projektov na existujúcich konštrukciách, nové inštalácie solárnych zariadení a modernizáciu existujúcich zariadení. Vzhľadom na mieru integrácie trhov s energiou v Únii by akékoľvek zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov v určitom členskom štáte malo byť prospešné aj pre ostatné členské štáty, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok a nižšie ceny. Malo by pomôcť nasmerovať cezhraničné toky elektriny z obnoviteľných zdrojov tam, kde je to najviac potrebné, a zabezpečiť, aby sa elektrina z obnoviteľných zdrojov vyrobená s nízkymi nákladmi vyvážala do členských štátov, v ktorých je výroba elektriny drahšia. Okrem toho novoinštalované výkony v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov v členských štátoch budú mať vplyv na celkové zníženie dopytu po plyne v celej Únii.
- (22) Na základe článku 122 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môže Rada na návrh Komisie a v duchu solidarity medzi členskými štátmi rozhodnúť o vhodných opatreniach z hľadiska hospodárskej situácie, a to predovšetkým, ak sa vyskytnú vážne ťažkosti v dodávke určitých produktov, najmä v oblasti energetiky. Vzhľadom na nedávne udalosti a nedávne kroky Ruska predstavuje vysoké riziko úplného zastavenia dodávok ruského plynu spolu s neistými vyhládkami na alternatívy závažnú hrozbu prerušenia dodávok energie, ďalšieho zvyšovania cien energie a následne zvyšovania tlaku na hospodárstvo Únie. Preto sú potrebné súrne opatrenia.
- (23) Vzhľadom na rozsah energetickej krízy, úroveň jej sociálneho, hospodárskeho a finančného vplyvu a potrebu konať čo najrýchlejšie by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr, a to dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Jeho platnosť je obmedzená na 18 mesiacov a obsahuje doložku o preskúmaní, aby Komisia v prípade potreby navrhla jej predĺženie.
- (24) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa stanovujú dočasné pravidlá núdzovej povahy na urýchlenie procesu udeľovania povolení vzťahujúceho sa na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov energie s osobitným zameraním na konkrétne technológie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov alebo typy projektov, ktoré sú schopné dosiahnuť krátkodobé urýchlenie tempa zavádzania obnoviteľných zdrojov energie v Únii.

Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky postupy udeľovania povolení, ktoré sa začali v priebehu doby jeho uplatňovania a nie sú ním dotknuté vnútroštátne ustanovenia, ktoré stanovujú kratšie lehoty, ako sú lehoty stanovené v článkoch 4, 5 a 7.

⁽³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 2021, Nemecko/Pol'nsko, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

Členské štáty môžu uplatňovať toto nariadenie aj na prebiehajúce postupy udeľovania povolení, v súvislosti s ktorými sa do 30. decembra 2022 neprijalo konečné rozhodnutie, za predpokladu, že sa tým dotknuté postupy skrátia a že sa zachovávajú už existujúce vymáhateľné práva tretích strán.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje vymedzenie pojmov stanovené v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001⁽⁴⁾. Okrem toho sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „postup udeľovania povolení“ je proces:
  - a) zahŕňajúci všetky príslušné administratívne povolenia vydané na výstavbu, modernizáciu a prevádzku zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane tepelných čerpadiel, spoločne umiestnených zariadení na uskladňovanie energie a zariadení potrebných na ich pripojenie do sústavy, ako aj povolení na pripojenie do sústavy a posúdení vplyvov na životné prostredie, ak sa vyžadujú, a
  - b) zahŕňajúci všetky administratívne fázy, ktorý sa začína potvrdením prijatia kompletnej žiadosti príslušným orgánom a končí oznámením konečného rozhodnutia o výsledku postupu zo strany príslušného orgánu;
2. „solárne zariadenie“ je zariadenie, ktoré premieňa energiu zo slnka na tepelnú energiu alebo elektrinu, vrátane slnečných tepelných a fotovoltaických zariadení.

Článok 3

Prevažujúci verejný záujem

1. Pri hľadaní rovnováhy medzi právnymi záujmami v jednotlivých prípadoch sa na účely článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice Rady 92/43/EHS⁽⁵⁾, článku 4 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁽⁶⁾ a článku 9 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁽⁷⁾ považujú plánovanie, výstavba a prevádzka elektrární a zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ich pripojenie do sústavy, samotná súvisiaca sústava, ako aj zariadenia na uskladňovanie energie za také, ktoré sú v prevažujúcom verejnom záujme a slúžia verejnému zdraviu a bezpečnosti. Členské štáty môžu obmedziť uplatňovanie uvedených ustanovení na určité časti svojho územia, ako aj na určité typy technológií alebo na projekty s určitými technickými charakteristikami v súlade s prioritami stanovenými v ich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa aspoň v prípade projektov, ktoré sa považujú za prevažujúci verejný záujem, v procese plánovania a udeľovania povolení pri hľadaní rovnováhy medzi právnymi záujmami v jednotlivých prípadoch uprednostňovali výstavba a prevádzka zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a rozvoj súvisiacej sieťovej infraštruktúry. Pokiaľ ide o ochranu druhov, predchádzajúca veta sa uplatňuje, len ak sa vykonávajú, a v rozsahu, v akom sa vykonávajú vhodné opatrenia na ochranu druhov, ktoré prispievajú k udržaniu alebo obnove populácií druhov v priaznivom stave ochrany, a ak sú na tento účel k dispozícii dostatočné finančné zdroje a oblasti.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁵⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

Článok 4

Urýchlenie postupu udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení

1. Postup udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení a spoločne umiestnených zariadení na uskladňovanie energie, vrátane solárnych systémov integrovaných v budovách a solárnych zariadení na strechách budov, v existujúcich alebo budúcich umelých konštrukciách s výnimkou umelých vodných plôch nepresiahne tri mesiace za predpokladu, že primárnym cieľom takýchto konštrukcií nie je výroba elektriny zo slnečnej energie. Odchylna od článku 4 ods. 2 smernice 2011/92/EÚ a bodu 3 písm. a) a b) prílohy II, a to samostatne alebo v spojení s bodom 13 písm. a) prílohy II k uvedenej smernici, takéto inštalácie solárnych zariadení sú v prípade potreby oslobodené od požiadavky, aby podliehali určaniu, či si projekt vyžaduje posúdenie vplyvov na životné prostredie, alebo od požiadavky vykonať osobitné posúdenie vplyvov na životné prostredie.
2. Členské štáty môžu z ustanovení odseku 1 vyňať určité oblasti alebo konštrukcie z dôvodov ochrany kultúrneho alebo historického dedičstva alebo z dôvodov súvisiacich so záujmami obrany štátu alebo z bezpečnostných dôvodov.
3. V prípade postupu udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení a to aj pre samospotrebitel'ov energie z obnoviteľných zdrojov s výkonom 50 kW alebo menej má neposkytnutie odpovede zo strany príslušných orgánov alebo subjektov do jedného mesiaca od podania žiadosti za následok, že povolenie sa považuje za udelené, ak výkon solárneho zariadenia nepresahuje existujúcu kapacitu pripojenia do distribučnej sústavy.
4. Ak uplatňovanie prahovej hodnoty uvedenej v odseku 3 tohto článku vedie k značnému administratívne zaťaženiu alebo obmedzeniam prevádzky elektrizačnej sústavy, členské štáty môžu uplatniť nižšiu prahovú hodnotu za predpokladu, že bude vyššia ako hodnota 10,8 kW.
5. Všetky rozhodnutia vyplývajúce z postupov udeľovania povolení uvedených v odseku 1 tohto článku sa zverejňujú v súlade s existujúcimi povinnosťami.

Článok 5

Modernizácia elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov

1. Postup udeľovania povolení na projekty modernizácie zariadení vrátane povolení súvisiacich s modernizáciou zariadení potrebných na ich pripojenie do sústavy, ak má modernizácia za následok zvýšenie výkonu, nesmie presiahnuť šesť mesiacov, a to vrátane posúdení vplyvov na životné prostredie, ak ich príslušné právne predpisy vyžadujú.
2. Ak výsledkom modernizácie nie je zvýšenie výkonu elektrárne na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov o viac ako 15 % a bez toho, aby bola dotknutá potreba posúdiť akékoľvek potenciálne vplyvy na životné prostredie podľa odseku 3 tohto článku, povolenia na pripojenie do prenosovej alebo distribučnej sústavy sa príslušnému subjektu vydajú do troch mesiacov od podania žiadosti, pokiaľ neexistujú opodstatnené bezpečnostné obavy alebo technická nezlučiteľnosť s komponentmi systému.
3. Ak modernizácia elektrárne na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov alebo modernizácia súvisiacej sieťovej infraštruktúry, ktorá je potrebná na integráciu obnoviteľných zdrojov energie do elektrizačnej sústavy, podlieha určaniu, či si projekt vyžaduje postup posudzovania vplyvov na životné prostredie alebo posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa článku 4 smernice 2011/92/EÚ, takéto predchádzajúce určenie a/alebo posúdenie vplyvov na životné prostredie sa obmedzí na potenciálne významné vplyvy vyplývajúce zo zmeny alebo rozšírenia v porovnaní s pôvodným projektom.

4. Ak modernizácia solárnych systémov nezahŕňa využitie dodatočného priestoru a je v súlade s uplatniteľnými opatreniami na zmiernenie vplyvu na životné prostredie stanovenými pre pôvodný systém, projekt je oslobodený od prípadnej požiadavky, aby podliehal určaniu, či si vyžaduje posúdenie vplyvu na životné prostredie podľa článku 4 smernice 2011/92/EÚ.

5. Všetky rozhodnutia vyplývajúce z postupov udeľovania povolení uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa zverejňujú v súlade s existujúcimi povinnosťami.

Článok 6

Urýchlenie postupov udeľovania povolení v prípade projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a súvisiacej sieťovej infraštruktúry potrebnej na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy

Členské štáty môžu oslobodiť projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj projekty uskladňovania energie a projekty elektrizačných sústav, ktoré sú potrebné na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy, od posudzovania vplyvu na životné prostredie podľa článku 2 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ a od posudzovania ochrany druhov podľa článku 12 ods. 1 smernice 92/43/EHS a podľa článku 5 smernice 2009/147/ES, pokiaľ je daný projekt umiestnený v určenej oblasti energie z obnoviteľných zdrojov alebo sústavy v prípade súvisiacej sieťovej infraštruktúry potrebnej na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy, ak členské štáty určili oblasť energie z obnoviteľných zdrojov alebo sústavy a táto oblasť je predmetom strategického environmentálneho hodnotenia podľa smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady⁽⁸⁾. Príslušný orgán zaistí, aby sa na základe existujúcich údajov uplatnili vhodné a primerané opatrenia na zmiernenie vplyvu na životné prostredie s cieľom zaistiť súlad s článkom 12 ods. 1 smernice 92/43/EHS a článkom 5 smernice 2009/147/ES. Ak tieto opatrenia nie sú k dispozícii, príslušný orgán zabezpečí, aby prevádzkovateľ zaplatil peňažnú náhradu v prospech programov na ochranu druhov s cieľom zaistiť alebo zlepšiť ochranu dotknutého druhu.

Článok 7

Postup udeľovania povolení na inštaláciu tepelných čerpadiel s elektrickým príkonom

1. menej ako 50 MW nesmie presiahnuť jeden mesiac a v prípade tepelných čerpadiel na získavanie geotermálnej energie tri mesiace.

2. Pokiaľ neexistujú odôvodnené bezpečnostné obavy, nevyžadujú sa ďalšie práce v súvislosti s pripojeniami do sústavy ani neexistuje technická nezlučiteľnosť komponentov systému, povolenia na pripojenie do prenosovej alebo distribučnej sústavy sa vydávajú na základe oznámenia poskytnutého príslušnému subjektu v prípade:

a) tepelných čerpadiel s elektrickým výkonom do 12 kW a

b) tepelných čerpadiel inštalovaných samospotrebiteľom energie z obnoviteľných zdrojov s elektrickým príkonom do 50 kW za predpokladu, že elektrický výkon zariadenia samospotrebiteľa elektriny z obnoviteľných zdrojov na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov dosahuje aspoň 60 % elektrického príkonu tepelného čerpadla.

3. Členské štáty môžu z ustanovení tohto článku vyňať určité oblasti alebo konštrukcie z dôvodov ochrany kultúrneho alebo historického dedičstva alebo z dôvodov súvisiacich so záujmami obrany štátu alebo z bezpečnostných dôvodov.

4. Všetky rozhodnutia vyplývajúce z postupov udeľovania povolení uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa zverejňujú v súlade s existujúcimi povinnosťami.

⁽⁸⁾ Smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

Článok 8

Lehoty postupu udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení, modernizáciu elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a zavádzanie tepelných čerpadiel

Pri uplatňovaní lehôt uvedených v článkoch 4, 5 a 7 sa do uvedených lehôt nezapočítava nasledujúci čas s výnimkou prípadov, keď sa zhoduje s inými administratívnymi fázami postupu udeľovania povolení:

- a) čas, keď prebieha výstavba alebo modernizácia zariadení, ich pripojení do sústavy alebo súvisiacej sieťovej infraštruktúry potrebnej na zabezpečenie stability, spoľahlivosti a bezpečnosti sústavy; a
- b) čas, keď prebiehajú administratívne fázy potrebné v súvislosti s významnou modernizáciou sústavy na účely zabezpečenia jej stability, spoľahlivosti a bezpečnosti.

Článok 9

Preskúmanie

Komisia najneskôr do 31. decembra 2023 vykoná preskúmanie tohto nariadenia vzhľadom na vývoj bezpečnosti dodávok a cien energie a potrebu ďalej urýchliť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov. Rade predloží správu o hlavných zisteniach z tohto preskúmania. Komisia môže na základe uvedenej správy navrhnúť predĺženie platnosti tohto nariadenia.

Článok 10

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa po dobu 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 22. decembra 2022

Za Radu
predseda
M. BEK